

Polska i Irlandia

***Wspólne doświadczenia
w walce o wolność***

IRLANDIA

Irlandia była pod panowaniem angielskim przez 750 lat, od złożenia hołdu lennego Henrykowi II z dynastii Plantagenetów w **1171 r.** aż do utworzenia w **1921 r.** Wolnego Państwa Irlandzkiego. Przez ten czas istniało na wyspie wiele ruchów niepodległościowych.

Henryk II

POLSKA

Polacy, po trzecim rozbiórze w **1795 roku** utracili swe państwo . Jedyną szansą na odrodzenie polski był konflikt między państwami zaborczymi. I w końcu, **na początku wieku XX** sytuacja międzynarodowa zaczęła sprzyjać polskim dążeniom niepodległościowym.

Utrata niepodległości - Irlandia

Początek utraty niepodległości przez państwo irlandzkie datuje się na **rok 1171**. Wtedy też Irlandczycy, pod presją **papieża Hadriana IV**, złożyli hołd lenny **Henrykowi II**. Przymusowe podporządkowanie się Anglikom zakończyło wielowiekową batalię Irlandii o zachowanie niezależności. Z każdym wiekiem, mimo licznych buntów i powstań, umacniało się panowanie Anglików na Wyspie.

Papież Hadrian IV

Irlandzka wojna o niepodległość

Latem **1919** roku 15 000 żołnierzy IRA stanęło do walki z 50 000 brytyjskich żołnierzy licznymi Ochotnikami Ulsterskimi.

odpowiedzi na rozpoczęcie przez IRA wojny partyzanckiej Anglicy wprowadzili rządy terroru. Aresztowania, łapanki, osadzenia obozie i godzina policyjna stały się w Irlandii codziennością.

i
W

w

Wojna

*partyzancka w Irlandii prowadzona w latach **1919–1921** przeciwko wojskom brytyjskim.*

Do najstraszniejszego incydentu w trakcie wojny doszło w Dublinie w listopadzie **1920 roku**.

21 listopada IRA wykonała egzekucję na 13 agentach tajnej służby brytyjskiej *Cairo Gang*. Pod koniec **1920 roku**, pod naciskiem amerykańskiej i brytyjskiej opinii publicznej, premier Wielkiej Brytanii, Lloyd George, przedstawił nowy projekt autonomii Irlandii, w którym podzielił Irlandię na dwie części.

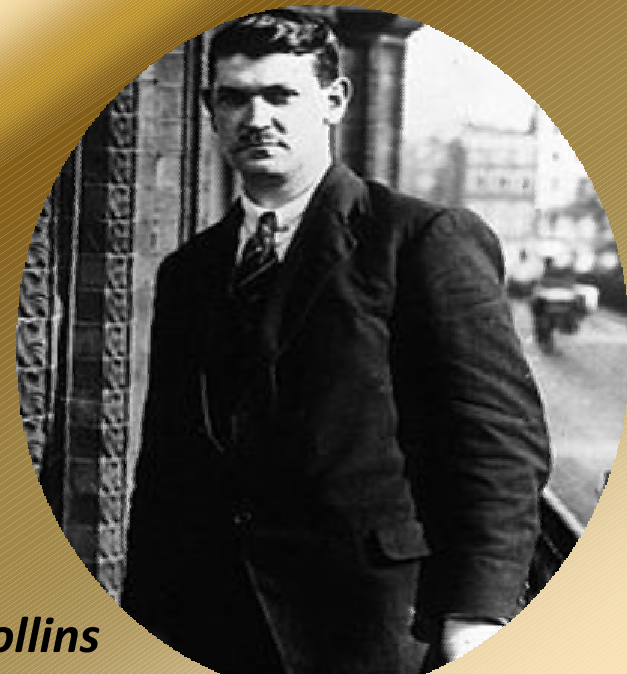

W lipcu 1921 roku obie strony rozpoczęły rozmowy. Michael Collins i Arthur Griffith – wiedząc, że IRA nie jest już w stanie długo walczyć – zgodzili się podpisać Traktat angielsko-irlandzki (*Treaty*), zgodnie z którym powołane zostało Wolne Państwo Irlandzkie, będące dominium brytyjskim obejmującym hrabstw południowych. 26

Część bojowników IRA nie pogodziła się jednak z Traktatem i postanowiła kontynuować zbrojną walkę o całkowicie niepodległą i zjednoczoną Irlandię.

Michael Collins

12 lutego 1922 r. wybuchły w Belfaście, trwające cztery dni, krwawe zamieszki. W maju odbyły się pierwsze, w pełni niezależne i demokratyczne wybory. Pierwszym prezydentem został Artur Griffith. Żołnierze IRA wszczęli pod koniec czerwca kolejne działania zbrojne

W niewyjaśnionych do końca okolicznościach, umiera nagle pierwszy prezydent Arthur Griffith. Niespełna 10 dni później ginie w zasadzce przygotowanej przez IRA jej założyciel, Michael Collins.

Artur Griffith

6 grudnia 1922 r. Ulster formalnie opuścił Wolne Państwo Irlandzkie. Walki nasiliły się **24 maja 1923 r.** Eamon de Valera wydał rozkaz zaprzestania walk („dump arms”). Wojna domowa została zakończona, ale jej bilans to 927 ofiar śmiertelnych i przeszło 5 tys. rannych. Trzy lata później Eamon de Valera założył partię Fianna Fáil (Żołnierze Losu).

Głównym celem ugrupowania było całkowite zniesienie wszelkich zależności od Anglii, a także zjednoczenie Wyspy.

Eamon de Valera

Odzyskanie niepodległości -Irlandia

Niezwykle ważnym rokiem w nowożytnej historii Irlandii był **1948**. **21 grudnia** uroczyście przyjęto „Ustawę o Republice” (Republic of Ireland Act). Rok później, **18 kwietnia 1949 r.** Irlandia wystąpiła ze Wspólnoty Narodów i tym samym ostatecznie zerwała wszelkie nici zależności łączące ją z Anglią (do tej pory Irlandia ciągle miała powiązania z Koroną Brytyjską).

Sami Anglicy **2 czerwca 1949 roku** ogłosili w „Ustawie o Irlandii” (Ireland Act), że „Republika Irlandii nie jest już częścią Zjednoczonego Królestwa i nie przestanie nią być bez zgody swojego parlamentu”.

Wielki głód

Miał miejsce w Irlandii w latach **1845-1849**. Głód został spowodowany przez szczep grzyba , który gwałtownie rozprzestrzenił się w Europie w **połowie XIX** wieku i spowodował masowe straty w uprawach ziemniaków. Populacja Irlandii zmniejszyła się wówczas o 20%, doszło również do wielkiej fali emigracji - Irlandię opuściły 2 000 000 osób.

Utrata niepodległości - Polska

Rozbiory Polski – Okres w dziejach Polski w latach **1772–1795**, kiedy Rzeczpospolita Obojga Narodów (za sprawą Rosji , Prus i Austrii) straciła swoje terytorium .

III rozbiór Polski (1795) – ostatni z trzech rozbiorów Polski, do których doszło pod koniec XVIII w.

Walka Polaków o niepodległość

Polacy podjęli wiele prób odzyskania suwerenności. Pierwszą z nich było powstanie kościuszkowskie w 1794 r. Przewodził mu bohater dwóch narodów – Polski i USA Tadeusz Kościuszko. Ponadto wstawili się: chłop Wojciech Bartosz Głowacki i szewc Jan Kiliński.

Klęska pod **Maciejowicami**
10 października przypieczętowała
upadek powstania.

Jan Kiliński

W styczniu **1797 r.** doszło do porozumienia między **Janem Henrykiem Dąbrowskim** a władzami **Lombardii**, które zgodziły się na utworzenie **Legionów Polskich** walczących u boku Napoleona Bonaparte. W latach **1830 r.** wybuchło powstanie listopadowe w **Królestwie Polskim** wymierzone w rosyjskiego zaborcę.

Na początku **1831 r.** Rosjanie wkroczyli na ziemie Królestwa i rozpoczęli represje.

Niedługo później doszło do kolejnego powstania, które skierowane było przeciw zaborcy austriackiemu. Wybuchło ono w **Krakowie** w nocy z **21/22 lutego 1846 r.**

Gen. Jan Henryk Dąbrowski

W kwietniu 1861 r. wojsko carskie krwawo stłumiły demonstrujących na placu Zamkowym w Warszawie, gdzie zginęło wówczas ok. 200 osób, a w **październiku 1861 r.**, w celu rozbicia oporu Polaków, wprowadzono stan wojenny.

Na ulicach miast pojawiły się liczne oddziały wojska, które zwalczało wszelkie przejawy polskości (np. karano za noszenie stroju narodowego).

Na zwolenników walki zbrojnej mówiono **Czerwoni** , jednak oni sami nazywali siebie „partią ruchu” (jednym z ich najślawniejszych przywódców Jarosław Dąbrowski). Aby osiągnąć niepodległość, czerwoni twierdzili, że potrzebna jest walka zbrojna

Jednak nie wszyscy Polacy chcieli walki zbrojnej, bowiem uważali powstanie za zbyt ryzykowne oraz twierdzili, że ustępstwa można osiągnąć poprzez legalną działalność lub pokojowe manifestacje.

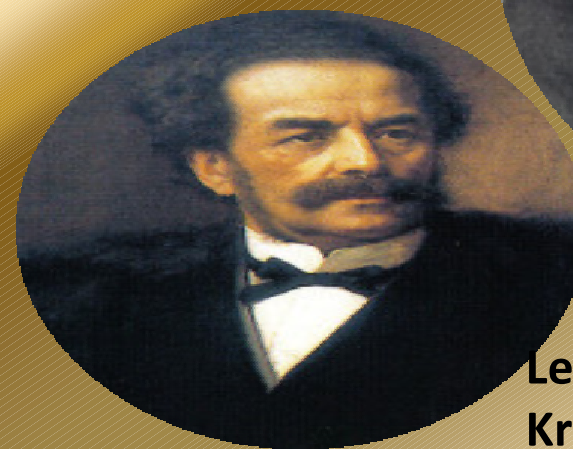
Ludzi głoszących takie poglądy nazywano

Białymi , na czele których stanął

Leopold Kronenberg

Jarosław
Dąbrowski

Leopold
Kronenberg

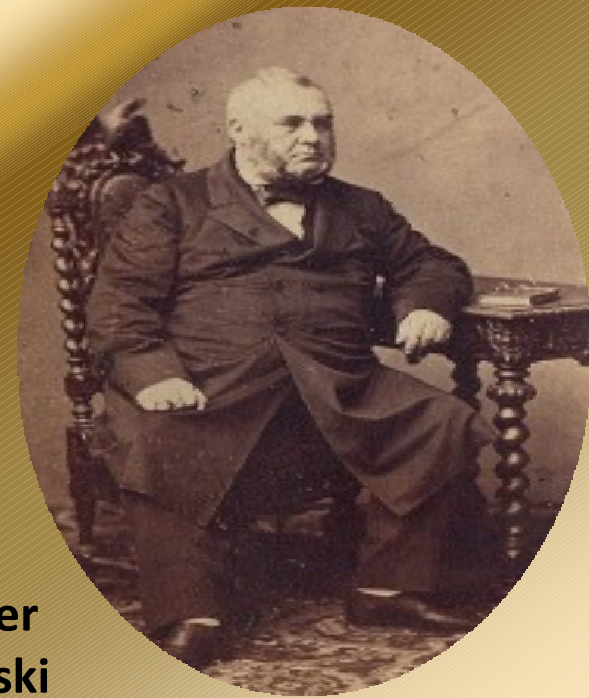

Z inicjatywy Aleksandra Wielopolskiego, który nie chciał dopuścić do wybuchu powstania, rząd rosyjski zarządził nabór do wojska carskiego (tzw. brankę). Patrole wojskowe i policyjne, przy użyciu siły zaczęły zabierać z domów młodych mężczyzn. Następnie planowano wysłać ich na służbę w Syberii, co uniemożliwiłoby podjęcie walk o niepodległość z powodu zmniejszenia liczby uczestników.

Podjęcie branki spowodowało podjęcie przez Komitet Centralny Narodowy decyzji o przyśpieszeniu organizowanego na wiosnę powstania, które przeszło do historii jako styczniowe.

Aleksander
Wielopolski

Odzyskanie niepodległości – Polska

Data odzyskania niepodległości **11 XI 1918** wiąże się z powrotem do Warszawy z magdeburskiego więzienia Józefa Piłsudskiego. Wrócił on w nocy **10 XI 1918** a następnego dnia została mu przekazana władza. W **lutym 1919** roku zwycięskie mocarstwa oficjalnie uznały istnienie państwa polskiego.

W dniu **22 XI 1918** roku sytuacja prawna Piłsudskiego została unormowana poprzez powołanie go na stanowisko Tymczasowego Naczelnika Państwa. W **styczniu 1919 roku** na premiera powołano wracającego do Polski Ignacego Paderewskiego

Józef Piłsudski

Wspólne doświadczenia

Irlandczyków i Polaków bardzo wiele łączy: wiara katolicka, upór i niezłomność charakterów, wreszcie pogmatwane ścieżki historii obu narodów. Irlandczycy od zawsze marzyli o wolności i niezależności od imperium brytyjskiego.

Polska jak i Irlandia były pod panowaniem obcych państw. Na ziemiach Polskich i Irlandzkich wprowadzono rządy i terroru. Irlandia tak jak i Polska dążyła do zdobycia niepodległości.

Koniec

Dziękuję za uwagę 😊